

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-46>

УДК 347.471.8:657.2

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

LEGISLATIVE REGULATION OF THE ACTIVITIES OF NON-PROFIT ORGANIZATIONS AS THE BASIS OF THE ORGANIZATION OF ACCOUNTING

Остап'юк Наталія Анатоліївна

доктор економічних наук, професор,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2347-3815>

Примаченко Олена Леонідівна

кандидат економічних наук, доцент,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7180-1225>

Ostapiuk Nataliia, Prymachenko Olena

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Стаття присвячена дослідженню світової практики щодо нормативно-правового регулювання неприбуткової діяльності, що зумовлено не лише збільшенням кількості неприбуткових підприємств, а й посиленнями ролі організацій неприбуткового сектору у суспільно-політичних та соціально-економічних процесах як основи організації бухгалтерського обліку. У статті досліджено підходи до надання неприбуткового статусу юридичним особам, зареєстрованим на території Сполучених Штатів Америки, Австралії, Китайської Народної Республіки, Японії, Південно-Африканської республіки та України. Проаналізовано категорії підприємств та організацій, що можуть претендувати на отримання неприбуткового статусу. На основі виявлених закономірностей у динаміці розвитку підприємств та організацій неприбуткової сфери було обґрунтовано необхідність подальших наукових досліджень перспектив оптимізації нормативно-правового регулювання діяльності неприбуткових установ в Україні, а також необхідність збору, обробки та публікації органами державної влади детальної інформації щодо діяльності неприбуткових організацій, оскільки в ході дослідження біло виявлено, що неприбуткові організації мають значну питому вагу з загальної структури юридичних осіб зареєстрованих на території України.

Ключові слова: неприбутковий сектор, законодавчі вимоги до реєстрації, неприбуткова організація, ознака неприбутковості, питома вага неприбуткових підприємств, організація бухгалтерського обліку.

The article is devoted to the study of global and domestic practice regarding the regulatory and legal regulation of non-profit activities. This is due not only to the increase in the number of non-profit enterprises, but also to the strengthening of the role of organizations of the non-profit sector in socio-political and socio-economic processes as the basis of organization of accounting. Organizational approaches to the activities of non-profit organizations in such countries as Ukraine, Australia, the United States of America, Japan, the People's Republic of China, and the Republic of South Africa were analyzed. The general feature that unites the position of the above-mentioned states is that a non-profit organization does not necessarily have to have exclusively altruistic goals. It can act in the interests of a separate part of society, be it a religious community, an association of owners of an apartment building, or a trade union. In some countries, non-profit status is a tool for the implementation of state policy regarding the development of certain branches of the economy. For example, in Australia, non-profit status can be obtained by legal entities whose purpose is to preserve the environment. In Japan, which is subject to frequent earthquakes and tsunamis, disaster relief activities are non-profit. The authorities of the Republic of China declare their concern for the welfare and health of citizens and, as a result, non-profit status can be obtained by health care institutions and institutions related to sports activities. Non-profit organizations in Ukraine are almost a quarter of all economic entities. The possibility of expanding the list of enterprises and organizations that have the right to receive non-profit status should become the object of further research and scientific discussions in Ukraine, as this will allow

more effective implementation of state policy and contribute to economic development and the development of public society. In contrast, it is almost impossible to find any aggregated information on the financial performance of the non-profit sector on official government portals, despite the fact that such institutions may be used to launder proceeds of crime or to finance terrorist activities.

Keywords: non-profit sector, legal requirements for registration, non-profit organization, sign of non-profitability, specific weight of non-profit enterprises, organization of accounting.

Постановка проблеми. Однією з ключових особливостей минулого століття є активізація діяльності неприбуткових організацій: зниження ролі індивідуальних благодійників, меценатів та філантропів та вихід на передній план організацій, метою діяльності яких є досягнення певного результату (не пов'язаного з отриманням прибутку) за рахунок ефекту синергії.

Незважаючи на глобалізацію та значний ступінь уніфікації вимог до бухгалтерського обліку та звітності, на глобальному рівні досі існують відмінності у порядку реєстрації та вимогах до діяльності неприбуткових організацій, які зумовлені відмінностями у історичному розвитку окремих країн чи регіонів, рівнем державного регулювання неприбуткового сектору та національними стратегіями щодо стимулювання окремих видів діяльності.

Активізація діяльності неприбуткових організацій в Україні обумовлює потребу у формуванні системи інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень та контролю за їх діяльністю. Водночас, ефективне управління діяльністю неприбуткових організацій та успішний фінансовий менеджмент може бути забезпечений виключно системою бухгалтерського обліку, як основним джерелом інформації для прийняття рішень.

Питання діяльності неприбуткових організацій в умовах економічної рецесії та соціально-політичної нестабільності постає особливо гостро. Сам факт діяльності неприбуткових організацій в країні завжди був предметом палких дискусій – адже важко повірити в альтруїстичні наміри міжурядових або державних організацій інших країн, які надають різного роду гранти.

Варто наголосити, що не зважаючи на підвищення рівня доступності інформації, про діяльність неприбуткових організацій інформації можна знайти досить не багато. Наприклад, відповідно до класифікатора видів економічної діяльності, для неприбуткових організацій призначений Розділ 94 «Діяльність громадських організацій» Секції S «Надання інших видів послуг». На сайті Дер-

жавної служби статистики України у розділі «Економічна статистика» наведено показники по всіх видах діяльності у розрізі КВЕД, за винятком вказаного вище Розділу 94.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою розвитку підприємств неприбуткового сектору та методологічним забезпеченням процесу бухгалтерського обліку займалися такі вчені: Височан О. О. [2], Гура Н. О. [3], Каплін О. Д. [6], Машковська Л. В. [7], Савченко Н. М. [13], Чичуліна К. В., Стеценко Ю. Я., Улько О. Ю. [16] та інші. Проте, в дослідженнях цих науковців не до кінця простежується розмежування понять «неприбуткова організація» та «благодійна організація» та дослідження впливу державного нормативного регулювання на процес створення і діяльності неприбуткових підприємств.

Неприбутковими слід визнавати тих суб'єктів господарювання, кінцевою метою діяльності яких не є отримання прибутку. Водночас, далеко не всі неприбуткові організації створені з альтруїстичною метою. Такі, наприклад, як профспілки, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, політичні партії, творчі спілки створені з метою лобювання інтересів певного кола осіб.

Мета статті – аналіз вітчизняної та світової практики законодавчого регулювання та організаційних особливостей реєстрації та форм діяльності неприбуткових організацій як основи організації облікових процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Неприбуткова діяльність історично лишалася дискусійною темою як у економіко-політичному так і в соціально-культурному аспектах, оскільки податкові преференції та потенційні механізми впливу на настрої в суспільстві через діяльність таких організацій дають змогу певному колу осіб впливати на політичне та економічне життя окремого регіону, а також використовувати різноманітні моделі ухилення від оподаткування. Тому діяльність юридичних осіб, що мають неприбутковий статус лишається особливим об'єктом уваги урядів більшості країн світу.

Розглянемо підходи до визнання неприбуткового статусу в США, Австралії, Японії,

Китайській Народній Республіці, Південно-Африканській Республіці та Україні.

Процес визнання організації неприбутковою в США є доволі складним через багатоврівневість законодавства: іноді законодавство штату може не враховувати федерального законодавства.

Державний федеральний орган, що займається збором податків та наглядом за дотриманням податкового законодавства – податкове агентство США, визначає такі види неприбуткових організацій:

- Групи соціального захисту;
- Організації створені Конгресом (аналог бюджетних установ);
- Благодійні організації;
- Фонди, метою діяльності яких є заснування інших неприбуткових організацій та їх спонсорство;
- Асоціація працівників;
- Трудові, сільськогосподарські та садівничі організації;
- Торгівельні чи професійні об'єднання;
- Соціально-оздоровчі клуби. (їх метою діяльності є організація заходів, які стосуються відпочинку та соціалізації);
- Братерські товариства. Створені для забезпечення виплат пов'язаних з втратою працездатності, компенсацією збитків внаслідок нещасних випадків чи з метою здійснення інших виплат членам такого товариства для їх подальшого розвитку. Вони можуть включати службові клуби, родові клуби або таємні товариства;
- Асоціації бенефіціарних працівників. Організації, що забезпечують виплату їх членам та у разі хвороби, нещасного випадку чи інших нещасних подій;
- Компанії з поховання – це некомерційні організації, які створені для надання послуг поховання його членів;
- Державний статутний кредитний союз та взаємний резервний фонд;
- Кооперативні організації для фінансування операцій, пов'язаних з рослинництвом;
- Додаткові трести на випадок допомоги по безробіттю;
- Пенсійні трести, що фінансуються працівниками;
- Ветеранські організації;
- Державні організації, що надають медичну страховку особам з високим ступенем ризику;
- Релігійно-апостольські об'єднання та інші [1].

Досить цікавим об'єктом дослідження є законодавство Австралії, одними з факторів впливу на нього є унікальне географічне положення, особливості історичного розвитку та відносна віддаленість від світових соціально-економічних та політичних центрів.

Ключові питання щодо діяльності неприбуткових організацій у цій країні регулює Австралійське податкове управління. Відповідно до інформації наведені на вебсайті Австралійського податкового управління всі неприбуткові організації поділяються на дві великі категорії: благодійні та інші неприбуткові організації, що не є благодійними.

Для отримання неприбуткового статусу, благодійні організації повинні:

- не бути орієнтованими на отримання прибутку;
- мати благодійну мету діяльності;
- спрямовувати свою діяльність на благо суспільства;
- подати заяву до Австралійської комісії з благодійних та некомерційних організацій (ACNC) та подати заяву до податкового управління про отримання пільг з податку на прибуток. Цікаво, що у разі якщо ACNC відхилить заяву про отримання неприбуткового статусу, податкове управління все одно може надати певні податкові пільги. Також законом передбачена можливість подання апеляції на рішення контролюючого органу [8].

Для того щоб отримати неприбутковий статус установі, що не є благодійною організацією, достатньо просто провести самостійну оцінку відповідності неприбутковому статусу і подати заяву до Австралійського податкового управління.

Законодавство Австралії передбачає такі види та форми неприбуткових установ: церковні школи та церкви; громадські центри з догляду за дітьми; заклади культури та мистецтв; заклади з охорони навколишнього середовища; сусідські асоціації (аналог органів самоорганізації населення); громадські музеї та бібліотеки; заклади освіти; спортивні клуби; некомерційні будинки престарілих; притулки для безхатків; професійні спілки; політичні партії [15].

Діяльність неприбуткових організацій в КНР характеризується жорсткими вимогами щодо розкриття органам державної влади ключових учасників неприбуткової організації.

Нормативним актом, що регулює діяльність недержавних неприбуткових організацій в КНР є «Тимчасові заходи з реєстрації при-

ватних некомерційних організацій», затверджені Постановою Міністерства цивільних справ КНР № 18 від 28.12.99 (далі – Постанова № 18) [14].

Реєстрація неприбуткової організації відбувається в чотири етапи:

1. Надання до контролюючому органу заявки на реєстрацію із розкриттям джерел фінансування неприбуткової установи, проекту установчих документів, свідоцтва про проходження практики та відомостей про законного представника неприбуткової організації, які повинні містити інформацію: ім'я, стать, етнічну приналежність, вік, поточну посаду, відомості про притягнення до кримінальної відповідальності або позбавлення політичних прав, резюме тощо.

2. Перевірка наданих документів.

3. Прийняття рішення про надання неприбуткового статусу.

4. Видача сертифікатів.

Відповідно до ст. 4 Постанови № 18 на отримання неприбуткового статусу в КНР можуть претендувати такі суб'єкти господарювання:

– Освітні заклади: приватні дитячі садки, приватні початкові школи, середні школи, коледжі, університети, приватні коледжі або школи, приватні навчальні центри тощо;

– Заклади охорони здоров'я: приватні амбулаторні відділення, лікарні, приватні реабілітаційні та медичні центри, санаторії;

– Організації, що здійснюють мистецьку діяльність: приватні художні колективи, культурні центри, бібліотеки, музеї, художні галереї, школи живопису, приватні колекції, меморіали та меморіальні комплекси видатних особистостей;

– Організації, що здійснюють науково-культурну діяльність: приватні науково-дослідні інститути, приватні центри популяризації наукових досліджень, центри обслуговування науково-технічних установ, установи з оцінки технологій;

– Спортивні організації: приватні спортивні клуби, приватні стадіони, спортивні зали, заклади освіти у сфері спорту;

– Організації, пов'язані з трудовою діяльністю громадян: приватні школи та центри професійної освіти, приватні агентства зайнятості, тощо;

– Організації пов'язані з діяльністю у соціальній сфері: приватні будинки пристарілих, квартири для літніх людей, приватні весільні агентства тощо;

– Організації, що здійснюють діяльність у сфері соціального посередництва: приватні

центри надання консультацій щодо оцінки, приватні інформаційно-консультаційні центри, нетворкінгові центри тощо;

– Організації, що надають юридичні послуги [14].

Основним нормативно-правовим актом, що регулює діяльність неприбуткових організацій в Японії, є Закон про сприяння спеціалізованій неприбутковій діяльності. Неприбуткова діяльність в Японії базується на двох ключових принципах:

– Неприбуткова організація не повинна брати участь у задоволенні інтересів певних осіб, підприємств або організацій.

– Неприбуткова організація не може бути залучена до здійснення політичної діяльності.

Для реєстрації необхідно подати до губернатора префектури, до юрисдикції якої входить район, де неприбуткова організація планує здійснювати свою діяльність, наступні документи:

– Статут організації;

– Документи, що стосуються працівників організації (список посадових осіб, письмові завірення співробітників про розуміння вимог законодавства щодо працівників неприбуткових установ, документи, що посвідчують адресу проживання кожного співробітника);

– Документ в якому перелічені імена або назви, щонайменше 10 учасників неприбуткової установи;

– Документ, що посвідчує обізнаність та відповідність вимогам ст. 2.2 та ст. 12.1 Закону про сприяння визначеній неприбутковій діяльності;

– Проспект (план діяльності неприбуткової організації);

– Затверджена копія протоколу зборів учасників, де було прийнято рішення про утворення неприбуткової установи;

– Операційний план діяльності на поточний рік та на один рік після моменту отримання неприбуткового статусу;

– Бюджет доходів та витрат на поточний рік та на один рік після моменту отримання неприбуткового статусу.

Відповідно до законодавства Японії, для отримання неприбуткового статусу організація повинна здійснювати діяльність у одній з таких сфер: надання послуг з охороною здоров'я та; соціальна освіта; діяльність у сфері науки, культури, мистецтв або спорту; збереження навколишнього середовища; допомога при ліквідації наслідків стихійних лих; суспільна безпека; захист прав людини; міжнародна співпраця; збереження миру;

створення суспільства без гендерної дискримінації; виховання здорової молоді; розвиток інформаційних технологій; популяризація науки та технологій; навчання за місцем роботи; захист споживачів; адміністрування організацій, що займаються видами діяльності, що перелічені вище [12].

Діяльність неприбуткових організацій в Південно-Африканській республіці (ПАР) регламентується Законом про неприбуткові організації від 03.12.1997 року. Відповідно до положень зазначеного нормативно-правового акту під неприбутковою організацією розуміється трест, компанія чи інша асоціація суб'єктів господарювання що створена для суспільних цілей та доходи чи майно якої не можуть бути розподілені між її учасниками у вигляді іншому ніж розумна компенсація за надані послуги [5, ст. 1].

Для реєстрації до органу, що здійснює регулювання неприбуткової діяльності, подають такі документи: заповнену заявку на реєстрацію; дві копії установчих документів; будь-яку додаткову інформацію, що може бути запитана органом, що здійснює реєстрацію.

Існує понад 60 видів діяльності, здійснюючи яку організація в ПАР може претендувати на неприбутковий статус. Умовно їх можна поділити на такі групи: гуманітарні організації; охорона здоров'я; земля та житлове господарство; освіта; культура; збереження довкілля та догляд за тваринами; захист прав споживачів; спорт; забезпечення коштами, активами чи іншими ресурсами [4].

Відповідно до Податкового кодексу України [9, ст. 133] під неприбутковою слід розуміти організацію, яка одночасно відповідає таким вимогам:

Таблиця 1

**Кількість неприбуткових установ та організацій,
офіційно зареєстрованих в Україні станом на 1 січня 2023 р.**

Організаційно-правова форма господарювання	Ознака неприбутковості	Кількість
Усього, всі суб'єкти господарювання, од з них		1464953
Орган державної влади	0031	6036
Орган місцевого самоврядування	0031	13256
Державна організація (установа, заклад)	0031	9726
Комунальна організація (установа, заклад)	0031	57538
Громадська організація	0032	99556
Політичні партії	0033	14437
Творчі спілки	0034	318
Релігійні організації	0035	27091
Благодійні організації	0036	26846
Недержавний пенсійний фонд	0037	71
Профспілка (професійний союз), об'єднання профспілок	0044	28938
Організації роботодавців, інші об'єднання юридичних осіб	0039	1298
Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку		38606
Органи самоорганізації населення	0048	1762
Громадська спілка	0038	2212
Кредитна спілка	0038	1042
Спілка споживчих товариств	0038	306
Обслуговуючі кооперативи	0048	22133
Житлово-будівельні кооперативи	0040	1795
Усього неприбуткові організації		352967
Питома вага НПО у загальній структурі підприємств та організацій, %		24,09

Джерело: згруповано авторами за [10; 11]

– утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

– установчі документи якої містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників, членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб;

– установчі документи якої передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду, іншим юридичним особам, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону (для недержавних пенсійних фондів), або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення);

– внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

– Відповідно до даних Державної служби статистики України [10] всього в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України (далі – ЄДРПОУ) станом 1 січня 2023 року було зареєстровано 1464953 юридичних осіб, з яких 352967 юридичних осіб є неприбутковими. Таким чином, станом на 1 січня 2023 року питома вага неприбуткового сектору в загальній структурі офіційно зареєстрованих підприємств та організацій складає 24 % (табл. 1).

Не зважаючи на те, що частка неприбуткових установ та організацій складає майже чверть від загальної кількості суб'єктів господарювання, що зареєстровані на території України, у відкритих джерелах майже відсутня інформація про показники фінансової діяльності таких господарських одиниць:

– на сайті Державної служби статистики України інформація щодо показників фінансово-господарської діяльності підприємств та організацій наводиться у розрізі коду Класифікації видів господарської діяльності. Водночас, відомості за КВЕД S94 відсутні в статистичних даних;

– Реєстр неприбуткових установ та організацій також не містить відомостей щодо показників фінансово-господарської діяльності неприбуткових організацій.

Таким чином, у відкритих джерелах майже немає інформації про кошти, які були залучені та витрачені неприбутковими організаціями.

Висновки. Діяльність неприбуткових організацій характеризується високим ступенем

ризиків. Це обумовлено необхідністю суворого контролю за надходженням та витратанням грошових коштів з метою збалансування доходів і витрат. Ключовим фактором в даному випадку виступає належним чином організований бухгалтерський облік. Ця система, у свою чергу, визначається організацією бізнес-процесів неприбуткової організації.

У статті було проаналізовано організаційні підходи до діяльності неприбуткових організацій у таких країнах як Україна, Австралія, Сполучені Штати Америки, Японія, Китайська Народна Республіка та Південно-Африканська Республіка. Загальною рисою, що об'єднує позицію вищезгаданих держав є те, що неприбуткова організація не обов'язково повинна мати виключно альтруїстичні цілі. Вона може діяти в інтересах окремої частини суспільства будь то релігійна громада, об'єднання власників багатоквартирного будинку чи професійна спілка.

Водночас, в деяких країнах неприбутковий статус є інструментом реалізації державної політики щодо розвитку окремих галузей господарства. Наприклад, в Австралії, де флора та фауна знищується пожежами, неприбутковий статус можуть отримати юридичні особи, метою діяльності яких є збереження навколишнього середовища, в Японії, яка зазнає частих землетрусів та цунамі, неприбутковою є діяльність з ліквідації наслідків природних лих, влада КНР декларує турботу про добробут та здоров'я громадян і, як наслідок, неприбутковий статус можуть отримати заклади охорони здоров'я та заклади, пов'язані зі спортивною діяльністю.

Таким чином, можливість розширення переліку суб'єктів господарювання, які мають право отримати неприбутковий статус, повинна стати об'єктом подальшого дослідження та наукових дискусій в Україні, оскільки це дозволить більш ефективно здійснювати державну політику та сприятиме економічному розвитку та розбудові громадського суспільства. Неприбуткові організації становлять майже чверть від усіх господарських одиниць, що зареєстровані в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України.

Натомість, на офіційних державних порталах майже неможливо знайти будь-яку агреговану інформацію про фінансові показники діяльності неприбуткового сектору, незважаючи на те, що такі установи можуть використовуватися для легалізації коштів, отриманих злочинним шляхом або для фінансування терористичної діяльності.

Варто зауважити, що публікація таких агрегованих фінансових показників на державних ресурсах сприяла б збільшенню прозорості економіки та розвитку інформаційного суспільства і ніяким чином не вплинула б на діяльність самих неприбуткових установ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Благодійні та некомерційні організації. Офіційний сайт уряду США. URL: <https://www.irs.gov/ru/charities-and-nonprofits> (дата звернення: 01.05.2024).
2. Височан О. О. Небюджетні неприбуткові організації в Україні: поняття, класифікація, законодавче регулювання. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Випуск 3 (09)/2017. Запоріжжя. 2017. С. 142–147.
3. Гура Н. О. Облік та оподаткування в об'єднаннях співвласників багатоквартирних будинків у світлі законодавчих і соціальних змін. *Фінанси України*. 2020. № 4 (293). С. 111–126.
4. Закон «Про податок на прибуток ПАР». URL: <http://surl.li/stpzv> (дата звернення: 01.05.2024).
5. Закон про неприбуткові організації в Південно-Африканській республіці від 03.12.1997 року. URL: <http://surl.li/suetg> (дата звернення: 01.05.2024).
6. Каплін О. Д., Харченко І. М. Міжнародні неурядові організації у контексті інформаційного протиборства початку XXI століття. *Матеріали Норвезько-Української конференції, присвяченої діяльності Ф. Хансена в Україні у 1921–1922 роках*. Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. 2019. URL: <http://surl.li/stpzb> (дата звернення: 01.05.2024).
7. Машковська Л. В. Особливості організаційних і правових засад утворення та діяльності некомерційних суб'єктів господарювання. *Матеріали Міжнародної наукової конференції «Наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку»* (Братислава – Відень) 25 березня 2020 року. URL: <http://surl.li/suesn> (дата звернення: 01.05.2024).
8. Офіційний сайт Австралійського податкового управління. URL: <http://surl.li/suesu> (дата звернення: 03.05.2024).
9. Податковий кодекс України: Закон України від 19.05.2011 р. № 3393- VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n10610> (дата звернення: 30.04.2024).
10. Показники Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України. Державна служба статистики України: [Веб-сайт]. URL: <http://surl.li/stpzm> (дата звернення: 30.04.2024).
11. Порядок ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру, затв. Постановою КМУ від 13 липня 2016 р. № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440-2016-%D0%BF#n14> (дата звернення: 30.04.2024).
12. Про сприяння визначеній некомерційній діяльності (офіційний переклад): Закон від 25.03.1998р. зі змінами та доповненнями URL: <http://surl.li/stpxw> (дата звернення: 29.04.2024).
13. Савченко Н. М. Особливості формування облікової політики в неприбуткових організаціях. *Бухгалтерський облік, оподаткування та контроль в умовах міжнародної економічної інтеграції: збірник тез доповідей всеукр. наук.-практ. конф. (10 жовтня 2019 р.)* НУБіП України. Київ, 2019. С. 143–145. URL: <http://ir.znau.edu.ua/handle/123456789/13518> (дата звернення: 30.04.2024).
14. Тимчасові заходи щодо реєстрації приватних непідприємницьких підрозділів (оприлюднено наказом Міністерства цивільних справ № 18 від 28.12.1999 р.). Міністерство цивільних справ Китайської Народної республіки. Пекін, 1999. URL: <http://surl.li/stpyb> (дата звернення: 29.04.2024).
15. Типи неприбуткових організацій Австралії. URL: <http://surl.li/stpyj> (дата звернення: 30.04.2024).
16. Чичуліна К. В., Стеценко Ю. В., Улько О. Ю. Характеристика стану та перспективи розвитку неприбуткових підприємств соціальної сфери України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 23. URL: <http://reposit.pntu.edu.ua/handle/PoltNTU/4553> (дата звернення: 03.05.2024).

REFERENCES:

1. Blahodiini ta nekomertsiiini orhanizatsii [Charitable and non-profit organizations]. Ofitsiinyi sait uriadu SShA. Available at: <https://www.irs.gov/ru/charities-and-nonprofits> (accessed May 01, 2024).
2. Vysochan O. O. (2017). Nebiudzhetni neprybutkovi orhanizatsii v Ukraini: poniattia, klasyfikatsiia, zakonodavche rehuliuivannia [Non-budgetary non-profit organizations in Ukraine: concept, classification, legislative regulation]. *Ekonomichnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii – Economic Bulletin of the Zaporizhzhya State Engineering Academy*, vol. 3 (09). Zaporizhzhia. P. 142–147 (accessed May 03, 2024).

3. Hura N. O. (2020). Oblik ta opodatkovannia v obiednanniakh spivvlasnykiv bahatokvartyrnykh budynkiv u svitli zakonodavchykh i sotsialnykh zmin [Accounting and taxation in associations of co-owners of apartment buildings in the light of legislative and social changes]. *Finansy Ukrainy – Finances of Ukraine*, vol. 4 (293), pp. 111–126.
4. Zakon «Pro podatok na prybutok PAR» [Law "On South African Income Tax"]. Available at: <http://surl.li/stpzv> (accessed May 01, 2024).
5. Zakon pro neprybutkovi orhanizatsii v Pivdenno-Afrykanskii respublitsi vid 03.12.1997 roku [The Law on Non-Profit Organizations in the Republic of South Africa dated December 3, 1997]. Available at: <https://www.gov.za/documents/nonprofit-organisations-act> (accessed May 01, 2024).
6. Kaplin O. D., Kharchenko I. M. (2019). Mizhnarodni neuriadovi orhanizatsii u konteksti informatsiinoho protyborstva pochatku XXI stolittia [International non-governmental organizations in the context of information warfare of the beginning of the XXI century]. *Materialy Norvezko-Ukrainskoi konferentsii, prysviachenoii diialnosti F. Nansena v Ukraini u 1921–1922 rokakh*. Kharkiv. nats. un-t im. V.N. Karazina. Available at: <http://surl.li/stpzb> (accessed May 01, 2024) (in Ukrainian).
7. Mashkovska L. V. (2020). Osoblyvosti orhanizatsiinykh i pravovykh zasad utvorennia ta diialnosti nekomertsiinykh subiektiv hospodariuvannia [Peculiarities of the organizational and legal foundations of the formation and activity of non-commercial economic entities]. *Materialy Mizhnarodnoi naukovoii konferentsii «Naukovi doslidzhen-nia: paradyhma innovatsiinoho rozvytku» (Bratyslava – Viden) March, 25 2020*. Available at: <http://surl.li/suesn> (accessed May 01, 2024) (in Austria).
8. Ofitsiynyi sait Avstraliiskoho podatkovoho upravlinnia [Official website of the Australian Taxation Office]. Available at: <https://www.ato.gov.au/Non-profit/Getting-started/Starting-an-NFP/> (accessed May 03, 2024).
9. Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 02 hrudnia 2010 r. №2755-VI [Tax Code of Ukraine]. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page> (accessed April 30, 2024).
10. Pokaznyky Yedynoho derzhavnogo reiestru pidpriumstv ta orhanizatsii Ukrainy [Indicators of the Unified State Register of Enterprises and Organizations of Ukraine]. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Available at: <http://surl.li/stpzm> (accessed April 30, 2024).
11. Poriadok vedennia Reiestru neprybutkovykh ustanov ta orhanizatsii, vkluchennia neprybutkovykh pidpriumstv, ustanov ta orhanizatsii do Reiestru ta vykliuchennia z Reiestru, zatv. Postanovoiu KMU vid 13 lypnia 2016 r. № 440 [The procedure for maintaining the Register of non-profit institutions and organizations, inclusion of non-profit enterprises, institutions and organizations in the Register and exclusion from the Register]. Available at: <http://surl.li/suetp> (accessed April 30, 2024).
12. Pro spriannia vyznachenii nekomertsiinii diialnosti (ofitsiynyi pereklad): Zakon vid 25.03.1998r. zi zminamy ta dopovnenniamy [On promotion of certain non-commercial activities (official translation)]. Available at: <http://surl.li/stpxw> (accessed April 29, 2024).
13. Savchenko N. M. (2019). Osoblyvosti formuvannia oblikovoi polityky v neprybutkovykh orhanizatsiiah [Peculiarities of accounting policy formation in non-profit organizations]. *Bukhhalterskyi oblik, opodatkovannia ta kontrol v umovakh mizhnarodnoi ekonomichnoi intehratsii*: zbirnyk tez dopovidei vseukr. nauk.-prakt. konf. (Oktober 10, 2019) NUBiP Ukrainy. Kyiv. P. 143–145. Available at: <http://ir.znau.edu.ua/handle/123456789/13518> (accessed April 30, 2024) (in Ukrainian).
14. Tymchasovi zakhody shchodo reiestratsii pryvatnykh nepidpriumnytskykh pidrozdiliv (opryliudneno naka-zom Ministerstva tsyvilnykh sprav № 18 vid 28.12.1999 r.) [Temporary measures regarding the registration of private non-entrepreneurial units]. Ministry of Civil Affairs of the People's Republic of China. Available at: <http://surl.li/stpyb> (accessed April 29, 2024).
15. Typy neprybutkovykh orhanizatsii Avstralii [Types of non-profit organizations in Australia]. Available at: <http://surl.li/stpyj> (accessed April 30, 2024).
16. Chychulina K. V., Stetsenko Yu. V., Ulko O. Yu. (2018). Kharakterystyka stanu ta perspektyvy rozvytku neprybutkovykh pidpriumstv sotsialnoi sfery Ukrainy [Characteristics of the state and development prospects of non-profit enterprises of the social sphere of Ukraine]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky – Global and national economic problems*, vol 23. Available at: <http://reposit.pntu.edu.ua/handle/PoltNTU/4553> (accessed May 03, 2024).